

Kabinet kan beter kiezen voor rûge dong

Het kabinet presenteerde vorige maand het nieuwe mestbeleid. De reacties waren voorspelbaar. Jammer genoeg gaat de discussie voorbij aan het feit dat Nederland geen mest-maar een drijfmestprobleem heeft. Het wordt de hoogste tijd voor de terugkeer van stro in de veestapel.

en lang niet alleen afkomstig uit het biologische circuit. Rûge dong kent die problemen niet. Integendeel, die zorgt weer voor leven in de grond. Het organische stofgehalte neemt toe, de regenworm keert terug, de grond wordt weer luchtig, de vochtregulatie verbetert. Kortom, het gewas krijgt weer kracht en uiteindelijk zal ook het opbrengend vermogen toenemen.

Ultraard profiteert ook de weidevogelpopulatie van deze omschakeling. Temeer omdat het grondwaterpeil weer omhoog kan: immers, het wateropnemend vermogen van een structuurrijke bodem is veel beter.

Geen rûge dong zonder stro. Daar kleeft het grote bezwaar bij boeren. Met stro zijn veel extra kosten gemoeid. Het uitrijden vergt meer arbeid en stro is duur. Bovendien vereist het een grondige aanpassing van de stal. Bij dat laatste moet de overheid de helpende hand bieden.

Dat kan prima door de subsidies voor mestprojecten en weidevogelbeheer af te schalen en over te hevelen naar de bouw van potstallachtige systemen.

Boeren moeten ook hun zegeningen tellen. Het dierenwelzijn zal verbeteren en daarmee ook het arbeidsplezier. Zo komen in potstallen klauwproblemen - een grote kostenpost in de melkveehouderij - aanmerkelijk minder voor.

Een gezond veebeslag maakt de maïseel minder urgent. Die is vooral geïntroduceerd om de gezondheidsproblemen in de melkveehouderij te verdoezelen, zo verklaarde landbouwkundig adviseur Ria Commandeur onlangs in deze krant. De maïseel kan ingeruild worden door de graanteelt. Dat levert een prima krachtvoer op, stro als bijproducten, mooi meegenomen, meer afwisseling in het landschap.

Een potstal in het Overijsselse Kallenkote.

Foto: LCGJ van de Vries

Ook de zuivelindustrie moet haar verantwoordelijkheid nemen. Zuivel van gezonde grond wordt een nog gezonder product. Dat verhaal goed uitleg-

gen moet kunnen resulteren in een hogere melkpreis. Voor Friesland Coberco-directeur André Olijslager en zijn marketingploeg vereist dat een om-

slag in denken. Hoewel ze hameren op meer merkproducten blijven ze de grondstof melk toch vooral als bulk beschouwen.

Liever wordt er gescoord met zuivel in de buitenshuismarkt. Dat is lekker, cool en makkelijk. Terwijl het toch, ook voor het zelfbewustzijn van de beroeps-groep, beter is om ook het gezondheidsaspect weer te benadrukken. Haal Joris Driepinter maar weer van stal! Hopelijk krijgt voorzitter Sybren Attema van Friesland Coberco nu toch zijn zin. Hij opperde al eerder, toen als vice-voorzitter, om tot verschillende kwaliteitsstromen melk te komen.

Resteert nog het grote voordeel dat door rûge dong een verdere krimp van de veestapel, die nu als een zwaard van Damocles boven de sector hangt, niet nodig is. Wat immers zijn de milieuafdelen van meer gezonde mest? Dat verhaal moet in Brussel uit te leggen zijn.

AAN DIRK VAN DER MEULEN
redacteur LC

Al twintig jaar worstelt Nederland met een mestprobleem, en al twintig jaar herhaalt zich de discussie. De milieubeweging vreest dat Nederland nooit de Europese richtlijnen haalt. Landbouworganisaties waarschuwen dat een verdere krimp van de veestapel een rendabele landbouw in Nederland onmogelijk maakt.

De ligbox resulteerde begin jaren zeventig in een enorme verbetering in het bestaan van melkveehouders. Het staltype reduceerde de werkdruk aanzienlijk. Het bood boeren bovendien de mogelijkheid om makkelijker te groeien en daardoor een beter inkomen te verdienen.

Maar er ging ook wat mis. Werden voorheen koelenurine en stront keurig gescheiden, in de mestkelders van de ligbox worden beide substanties bij elkaar gevoegd. Met als gevolg dat mest gaat rotten en er ammoniak en stank bij het mixen en uitrijden ontstaat. De drijfmest spoelt makkelijker uit naar het grond- en oppervlaktewater en is ook veel minder voedzaam dan rûge dong, het mengsel van stro en stront. Sterker nog, door de rottingsprocessen ontstaan in drijfmest stoffen die het bodemleven geleidelijk aantasten.

Regenwormen voelen zich steeds minder thuis in het boerenland. De grondstructuur wordt aangetast en alleen met vluchtige bemesting en nieuwe grasrassen weten de boeren de opbrengsten op peil te houden. Onderhuids sluimeren nog ingrijpendere kwesties, bijvoorbeeld de volksgezondheid. Minder leven in de grond, heeft ultiem ook gevolgen voor plant en dier. En daardoor ook voor de mens.

Technisch gezien is de productie optimaal gewaarborgd met allerhande kwaliteitsborgings-systemen, maar zit er nog werkelijk leven, kracht en weerstand in onze levensmiddelen, zo vragen steeds meer voedsel- en bodemdeskundigen zich af

- JOZIAS BRINKER IN DE POLDER -

